

OPROŠTAJ OD PROFESORA DRAGUTINA ROSANDIĆA¹

(1930.–2019.)

Marko Alerić

Smrt drage osobe, dragog profesora Rosandića, velikog znanstvenika i humanista, duboko nas je ražalostila. Napustio nas je drag i dobar čovjek. Do samoga kraja života, u godinama kada se više ne očekuje aktivno sudjelovanje u znanstvenim i društvenim aktivnostima, on nas je neprestano iznenađivao ne samo svojom prisutnošću i povremenim savjetom nego nenadmašnom aktivnošću i predanošću kojom je sudjelovao u svemu što se odnosilo na obrazovni sustav, ponajprije u vezi s nastavom hrvatskoga jezika. Bio je osoba koja je s tolikom zanesenošću, žarom i ljubavlju objavljivala i prenosila svoja znanstvena otkrića, neprestano potičući na bolje razumijevanje i ovladavanje hrvatskim jezikom i hrvatskom književnošću, kao i nastojeći da poučavanje bude poticajno i svrhovito, da je nakon njegovih predavanja, razgovora s njim ili čitanja njegovih djela bilo posve jasno da je prof. Rosandić vjerodostojan učitelj, učitelj koji je stručan, koji motivira, koji potiče, stvara ozračje za razvoj darovitosti i uspješnosti, učitelj koji uspostavlja vezu između teorije i prakse, koji prema učenicima pokazuje

¹ Profesor Dragutin Rosandić preminuo je 5. svibnja 2019. godine, a ispraćen je na zagrebačkom Krematoriju 9. svibnja 2019. godine.

razumijevanje i empatiju. U svojim učenicima i studentima, prema kojima se odnosio kolegijalno i prijateljski, uvijek uzimajući u obzir njihov stav i njihovo mišljenje, s puno poštovanja i povjerenja, najprije bi palio plamen ljubavi za hrvatski jezik i književnost, a zatim ih, u skladu sa svrhom, načelima i zadaćama nastave hrvatskoga jezika, vodio do trenutka kada su ih sami mogli razumjeti i tumačiti. Svoje je studente pratio i poučavao od trenutka kada im je počeo predavati, u izvođenjima prvih nastavnih sati, a poslije i na stručnim ispitima, surađujući s njima na stručnim skupovima, u znanstvenim i stručnim istraživanjima, prateći njihov rad u nastavi. Djelovao je ne samo nama, svojim kolegama i učenicima, nego i vrlo širokom krugu ljudi uzorno i motivirajuće, a on sam uživao je promatrajući kako sjeme koje je obilno sijao pada na plodno tlo.

Prof. dr. sc. Dragutin Rosandić rodio se u Kaniži, predgrađu Gospića 18. kolovoza 1930., a umro je u Zagrebu 5. svibnja 2019. Kao učitelj hrvatskog jezika u Osnovnoj školi u Zlataru objavio je 1950. godine svoj prvi stručni rad kojim je najavio bavljenje metodikom nastave hrvatskoga jezika i književnosti. Godine 1954. diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu hrvatski i ruski jezik. Godine 1954. postao je profesor u Varaždinskoj gimnaziji gdje je pokrenuo istraživačke projekte o stjecanju estetske kompetencije u nastavi književnosti. Bio je profesor i u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Od 1962. do 1964. bio je asistent na Katedri za noviju hrvatsku književnost, a 1964. prof. dr. sc. Dragutin Rosandić s velikim je žarom prihvatio nositeljstvo kolegija *Metodika nastave hrvatskoga jezika i književnosti*. Godine 1965. doktorirao je temom *Pripovjedna proza Vjenceslava Novaka*.

Dana 30. svibnja 1968. utemeljio je Katedru za metodiku hrvatskoga jezika i književnosti, prvu katedru za metodiku na Sveučilištu u Zagrebu, što je za našu Katedru, Odsjek za kroatistiku i Filozofski fakultet iznimno važno. S osjećajem ponosa i duboke zahvalnosti možemo istaknuti da je doba aktivnog djelovanja prof. dr. sc. Dragutina Rosandića u hrvatskom obrazovnom sustavu, znanosti i visokom obrazovanju, između 1960. i 2000. bilo zaista doba procvata metodike nastave hrvatskoga jezika i književnosti u teoriji i praksi, doba iznimno aktivnog i vrlo utjecajnog djelovanja metodičkih stručnjaka, ne samo kroatista, koji su, zahvaljujući prof. Rosandiću, po uzoru na njegovu metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti, izgrađivali metodike drugih nastavnih predmeta. Nužnost metodike kao znanosti o poučavanju nastavnih predmeta u obrazovanju učitelja i nastavnika, činjenicu da imamo metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti kao znanstvenu disciplinu i kolegij na studiju kroatistike, zahvaljujući prof.

dr. sc. Dragutinu Rosandiću i drugim hrvatskim metodičarima, osvijestili smo osobito u vrijeme kada je hrvatske studijske programe trebalo uskladiti s Bolonjskim procesom i zakonskim propisima, Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi kojim je utvrđeno da nastavničko-metodički modul u jezgri nastavnčkih studija iznosi 55 ECTS-bodova. Prof. dr. sc. Dragutin Rosandić utemeljitelj je Zagrebačke metodičke škole, a njegova monografija *Metodika književnog odgoja i obrazovanja* suvremeni je metodički priručnik koji interdisciplinarnu znanstvenu spoznaju primjenjuje u školski sustav i koji je u vrijeme obrazovne reforme u Republici Sloveniji bio preveden na slovenski kako bi poslužio kao polazište za slovensku obrazovnu reformu. Djelovanje prof. Rosandića označilo je početak metodike kao znanstvene discipline koja postaje sadržaj studijskih programa ne samo na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu nego i sadržaj drugih studijskih programa na nastavnim fakultetima u Hrvatskoj. Metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti koja književno djelo stavlja u središte nastavnog procesa i učenika uvodi u literarno-estetsku komunikaciju s književnim djelom prof. dr. sc. Dragutin Rosandić proučavao je i poučavao duže od pola stoljeća na diplomskom i poslijediplomskom studiju, a svoja je otkrića kao gostujući profesor prenosio studentima i kolegama profesorima u Švedskoj, Mađarskoj, Njemačkoj, Austriji i drugim zemljama.

Godine 1973. prof. Rosandić pokrenuo je i poslijediplomski studij iz metodike nastave jezika i književnosti u okviru kojeg su magistrirali i doktorirali brojni stručnjaci koji su u obrazovnim institucijama u kojima su djelovali mogli pridonositi boljitku obrazovnog sustava.

Profesoru Rosandiću svi dugujemo veliku zahvalnost. Divimo se njegovoj mudrosti, ustrajnosti, upornosti, silnoj energiji, borbi za zaštitu i promicanje kroatističke i metodičke struke i aktivnom sudjelovanju u svemu što se odnosilo na hrvatski obrazovni sustav. Sjećamo se njegovih predavanja koja su bila ogledni sati nastave hrvatskoga jezika, na kojima je studentima prenosio vlastite spoznaje i u vlastitoj im nastavi pokazivao kako metodička teorija treba biti primijenjena u praksi. Nerijetko bi na njegovim sveučilišnim predavanjima sudjelovali i srednjoškolski učenici koje bi poučavao gradivo nastave hrvatskoga jezika i zatim svoje nastavne sate u kojima bi primjenjivao različite metodičke sustave komentirao sa studentima. Na svoja predavanja dovodio je, nama studentima, poznate hrvatske književnike, koji su govorili i svojim djelima i približavali nam ih.

Nemoguće je govoriti o hrvatskom školskom sustavu bez spominjanja izrazitog doprinosa upravo prof. dr. sc. Dragutina Rosandića. Svojim

dalekosežnim promišljanjima u pravom je smislu omogućio razvoj hrvatskoga školstva, a utemeljenost njegove metodike nastave hrvatskoga jezika i književnosti kao dobrodošla je prihvaćena i u oblikovanju metodika drugih nastavnih predmeta u Hrvatskoj i u drugim zemljama.

Prof. dr. sc. Dragutin Rosandić desetljećima je kao autor ili suautor bio među najplodonosnijim piscima srednjoškolskih udžbenika hrvatskog jezika i književnosti, priručnika za nastavnike, pisac brojnih znanstvenih i stručnih djela, monografija.

Trebamo uvažavati nemjerljiv doprinos profesora Rosandića, prihvatiti njegove spoznaje, primjenjivati ih i nastaviti istraživati. I na kraju, u trenutku kada nam se čini da je hrvatsko školstvo na prekretnici, da sve staro zamjenjuje novo, ne smijemo odustati od spoznaja do kojih je došao prof. Rosandić, biti, poput njega, spremni na prihvaćanje novog, ali uvijek ustrajati na tome da novo može biti prihvaćeno kao bolje tek nakon što je znanstveno utemeljeno, prethodno primijenjeno u praksi i vrednovano. Velika hvala profesoru Rosandiću, doajenu hrvatskoga školstva, vodećem metodičaru hrvatskoga jezika i književnosti, metodičkom bardu, metodičkom autoritetu, jednom od najplodnijih autora udžbenika hrvatskoga jezika i književnosti, čitanki, priručnika za nastavnike, metodičkih monografija i udžbenika, velikom profesoru hrvatskoga jezika, učitelju učitelja!

Velika mu hvala i neka počiva u miru!